

(Москва). Про історію боротьби з біоушкодженнями архівних документів за час існування Інституту й про основні напрями цієї роботи доповіла к. б. н. Ж. Полякова. У напрямі біологічного захисту здійснюються: контроль біологічного стану приміщень та документів; контроль кліматичних параметрів повітря книгосховищ; вивчення складу та екології шкідників; розробка практичних рекомендацій архівам з питань біологічного захисту. Регулярний біологічний контроль архівних фондів дає змогу виявити біологічні ушкодження, знайти причини їх появи й надати архівам допомогу в ліквідації шкідників.

Значний досвід наукової та практичної роботи російських колег щодо попередження біологічних ушкоджень став у нагоді при формуванні стратегії боротьби з біологічними шкідниками у НБУВ. Це важливий напрям діяльності ЦКР.

Науковці центру к.б.н. А. Суббота і Г. Новікова запропонували проведення мікологічного контролю повітря, який став критерієм оцінки фізичного стану документів та загального екологічного стану книго- й архівосховищ НБУВ. Розроблена система мікологічного контролю стала основою санітарно-гігієнічного моніторингу сховищ, що проводиться в спокійному та збудженому станах повітря у сховищах з благополучними та в сховищах з неблагополучними фондами, що тривалий час перебували у непристосованих для зберігання підвальних приміщеннях. Контроль необхідно здійснювати під час дезобробки приміщень і документів, а також у разі виникнення аварійних ситуацій.

У процесі мікологічного контролю були вивчені властивості мікроміцетів, вилучених із мікобіоти scho-

вищ, досліджена їх желатиназна й целюлазна активності. Одержані результати мають суттєве практичне значення для формування стратегії профілактичних і винищувальних консерваційних заходів.

З проблемою біоушкоджень музейних цінностей і роботою відділу біологічних досліджень Національного реставраційного центру ознайомила слухачів секції заввідділом Т. Кондратюк. У відділі проводяться роботи по збереженню пам'яток історії та культури. Здійснюється мікологічне обстеження музеїв та колекцій, мікологічний аналіз експонатів, що надходять на реставрацію. З огляду на те, що при розв'язанні проблеми захисту матеріальних і духовних цінностей важливе місце належить пошуку ефективних біоцидів, у відділі досліджують біоцидну активність різних речовин.

На секції «Проблеми збереження, консервації і реставрації документів» було висвітлене широке коло наукових і практичних аспектів збереження архівних та бібліотечних фондів, а також музейних експонатів. Провідні спеціалісти з різних галузей науки доповіли про напрацювання, які в майбутньому можуть бути використані в цій важливій справі. Архівісти й бібліотечні працівники, відповідальні за збереження фондів, поділилися своїм практичним досвідом. Слід відзначити потенційні можливості академічної, галузевої та освітнянської науки України у формуванні національної програми збереження документних фондів. Цінними є також особисті контактні зв'язки, започатковані під час функціонування секції. Її плідну роботу організували завсектором УДНДІ АСДА. Шурубуря та вчений секретар секції, к.б.н. Н. Іванова.

П'ята Міжнародна конференція

«Єврейська культура в країнах Центральної та Східної Європи»

2-5 вересня 1997 р. в НБУВ відбулася п'ята Міжнародна наукова конференція «Єврейська історія та культура в країнах Центральної та Східної Європи», яку підготували і провели Інститут юдаїки та НБУВ. Сама назва традиційної конференції (попередні чотири називалися «Єврейська історія та культура в Україні») свідчить про розширення географічних меж досліджень та дослідників. Цього разу до участі в ній було запрошено 120 дослідників із шести країн. Спонсор конференції - Американський розподільчий комітет «Джойнт».

Робота конференції проходила в пленарних засіданнях та чотирьох секціях: історичній, філософії та соціології, літературі і мистецтва, педагогіки й мовознавства. Проводилися також круглі столи «Антисемітизм сьогодні - тенденція останніх років», «Соціологічні дослідження національних

проблем, міжнаціональних взаємин: досягнення, проблеми, перспективи» та «Єврейська громада пострадянської України», до участі в яких були запрошені Повноважний посол Ізраїлю в Україні пан Цві Маген, радник прем'єр-міністра Ізраїлю пан Зеєв Гейзель, рабин України Яків Блайх, голови єврейських товариств та організацій України, представники міністерств, провідні політичні діячі та науковці.

Доповіді були присвячені історії та культурі євреїв від доби Хазарського каганату до сучасності, аналізам архівних матеріалів та новим знахідкам, питанням філософії, соціології й мовознавства, літературі, музиці, архітектурі та декоративно-ужитковому мистецтву, культурним і політичним взаємозв'язкам євреїв з народами країн Європи та України зокрема.

Окремий блок становили доповіді з питань єврейського книгодрукування, дослідження єврейських рукописів і

системи їх бібліографування. Багато досліджень ґрунтувалося на матеріалах сектору сходознавства Інституту рукопису НБУВ.

До конференції були підготовлені книжкові виставки «Євреї в історії та культурі України» (з фондів бібліотеки) та «Юдаїка: нові видання» (надана Інститутом юдаїки). Справжньою окрасою конференції стала велика ретроспективна художня виставка «Майстер та його учень», що репрезентувала творчість київських майстрів пензля А.Балазовського та Ю.Рудминського.

Ірина Сергєєва